

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKPS.431.3.2.2026.MS

Pani
Renata Andrysz
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy
Rodzinie w Zgorzelcu
ul. Bohaterów II Armii
Wojska Polskiego 8
59-900 Zgorzelec

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Do protokołu wniesiono zastrzeżenia, które zostały uwzględnione.

Wrocław, sierpnia 2026 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Renata Andrysz, zatrudniona na stanowisku Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu od dnia 1 lipca 2008 r.
Zakres kontroli	Realizacja zadań powiatu wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 25 marca 2026 r.
Podstawa prawna kontroli	1. art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ² , 2. § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej ³ Plan kontroli na I półrocze 2025 r. (PNK-K.430.2.2025TS) zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 22 grudnia 2025 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	od dnia 25 marca 2026 r. do dnia 27 kwietnia 2026 r.
Kontrolerzy	1. Małgorzata Staszczak – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodniczący zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.105.2026.MS z dnia 27 lutego 2026 r., 2. Agnieszka Kukuryka-Szymuś – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.106.2026.MS z dnia 27 lutego 2026 r. (dowód: akta kontroli, str. 19-21)

¹ zwane dalej „Centrum” lub „PCPR”

² (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 639), zwana dalej „ustawą o pomocy społecznej” lub „ustawą”

³ (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1065), zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej”

II. Ocena kontrolowanej jednostki

W okresie objętym kontrolą odpowiedzialność za realizację zadań ponosi Pani Renata Andrysz – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu.

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów, działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

III. Ustalenia kontroli

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone w jednostce podlegającej kontroli w dniach 25 i 27 marca 2026 r. na podstawie dokumentacji zawartej w teczkach osób, które ubiegały się o świadczenia z pomocy społecznej i które korzystały z tych świadczeń w okresie objętym kontrolą oraz innych dokumentów i wyjaśnień przedłożonych przez Dyrektora PCPR w Zgorzelcu Panią Renatę Andrysz. Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 23.

Powiat realizuje zadania własne wynikające z art. 19 pkt 1, 2, 6, 7, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18 i 19 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami (pkt 1),
- prowadzenia specjalistycznego poradnictwa (pkt 2),
- przyznawania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze (pkt 6),
- pomocy w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się (pkt 7),
- prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczania w nich skierowanych osób (pkt 10),
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej (pkt 12),
- udzielania informacji o prawach i uprawnieniach (pkt 13),
- szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu (pkt 14),
- doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu (pkt 15),
- podejmowania innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenia i realizacji programów osłonowych (pkt 16),
- sporządzania, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 18),
- utworzenia i utrzymywania powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewniania środków na wynagrodzenia pracowników (pkt 19).

W okresie objętym kontrolą Powiat Zgorzelecki realizował zadanie wynikające z art. 19 pkt 11 ustawy w zakresie prowadzenia domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, zapewniając wsparcie w postaci schronienia w Ośrodku Wsparcia – Domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w Pobiednej (gmina Leśna), mieszczącym się przy

ul. Hetmańskiej 34, na mocy zawartego porozumienia z Powiatem Lubańskim. Natomiast w celu realizacji powyższego zadania w zakresie prowadzenia mieszkań treningowych lub wspomaganych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy – jak wyjaśniła Dyrektor PCPR – zostały podjęte prace zmierzające do podpisania porozumienia w zakresie zapewnienia miejsca w mieszkaniu treningowym z jedną z gmin powiatu zgorzeleckiego i czynności są w trakcie procedowania.

Zadanie własne powiatu dotyczące prowadzenia ośrodków interwencji kryzysowej (art. 19 pkt 12) Powiat Zgorzelecki realizuje zapewniając schronienie i świadczenie usług w zakresie interwencji kryzysowej w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Smolniku (Smolnik 22, 59-820 Leśna) na mocy porozumienia zawartego z Powiatem Lubańskim.

Zadanie z art. 19 pkt 8 ustawy nie było realizowane, jak wyjaśniła Dyrektor PCPR, z uwagi na brak wniosków w zakresie pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2023 r. o cudzoziemcach, mającym trudności w integracji ze środowiskiem.

Powiat nie realizował zadań dotyczących usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej (art. 19 pkt 10a ustawy) ponieważ, jak wyjaśniła Dyrektor PCPR, funkcjonujące na terenie Powiatu Zgorzeleckiego domy pomocy społecznej nie dysponują miejscem na świadczenie tego typu usług.

Powiat realizuje zadania z zakresu administracji rządowej, wynikające z art. 20 ust. 1 pkt 2, 3 i 4a ustawy, które dotyczą:

- prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 2),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 3),
- zapewnienia utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 4a).

Powiat nie realizował zadań z art. 20 ust. 1 pkt 1 i 4, dotyczących:

- udzielania pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji oraz opłacania za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 1),
 - udzielania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej (pkt 4)
- z powodu braku wniosków o udzielenie pomocy od ww. cudzoziemców.

W okresie objętym kontrolą Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu realizowało zadania wynikające z art. 112 ust. 8, 9, 12 i 13 ustawy dotyczące:

- sprawowania przez Starostę, przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie, nadzoru nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej (ust. 8),
- koordynacji realizacji powiatowej strategii, o której mowa w art. 19 pkt 1 ustawy (ust. 9),

- składania radzie powiatu corocznego sprawozdania z działalności centrum oraz przedstawiania wykazu potrzeb w zakresie pomocy społecznej (ust. 12),
- opracowywania i wdrażania lokalnych programów pomocy społecznej (ust. 13).

Ustalono, że zadanie wynikające z art. 112 ust. 3 ustawy nie było realizowane. Dyrektor PCPR wyjaśniła, że nie wpłynęły wnioski o wsparcie w kwestii wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne, natomiast pracownicy udzielali informacji w powyższym zakresie.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Również osoba zatrudniona w Centrum na stanowisku specjalisty pracy socjalnej (do dnia 28.02.2025 r.), spełniała wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w 116 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą osoba zatrudniona w Centrum na stanowisku specjalisty pracy socjalnej nie otrzymywała dodatku do wynagrodzenia 400 zł, wynikającego z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W sprawdzonych sprawach dotyczących skierowania do Powiatowego Ośrodka Wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy stwierdzono, że:

1. W skontrolowanych sprawach nr 2 (M.S.), nr 4 (B.Z.) i nr 5 (K.R.), wniosek złożony przez Stronę odpowiednio w dniu 22.05.2024 r., 27.05.2024 r., 3.09.2024 r. o skierowanie do środowiskowego domu samopomocy, który wpłynął do PCPR odpowiednio w dniu 21.06.2024 r., 5.06.2024 r. i 9.09.2024 r., został rozpatrzony poprzez wydanie decyzji administracyjnej dopiero w dniu 15.04.2025 r., 5.02.2025 r. i 22.09.2025 r. W aktach niniejszych spraw brak było zawiadomienia kierowanego do strony informującego o niezafatwieniu sprawy w terminie, przyczynach zwłoki oraz nowym terminie załatwienia sprawy. Zaznaczyć należy, że skierowane do strony informacje o wpisaniu na listę oczekujących odpowiednio w dniu 2.07.2024 r., 6.06.2024 r. i 10.09.2024 r. nie spełniały wymagań określonych w niżej cytowanym art. 36 § 1 k.p.a.

Zgodnie z art. 35 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym – w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania (art. 35 § 3 k.p.a.). O każdym niezafatwieniu sprawy w terminie, zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a., organ administracji publicznej jest zobowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

2. W skontrolowanych sprawach nr 3 (N.Ch.), nr 4 (B.Z.) i nr 5 (K.R.), zakończonych odpowiednio decyzją Nr 27/POWZG/2025 z dnia 2.12.2025 r., Nr 5/POWZG/2025 z dnia 5.02.2025 r. i Nr 23/POWZG/2025 z dnia 22.09.2025 r. o skierowaniu osoby po raz pierwszy do środowiskowego domu samopomocy brak było zaświadczenia lekarza rodzinnego o braku przeciwwskazań do udziału w zajęciach. Na dołączonych do akt niniejszych spraw zaświadczeniach lekarskich widniała pieczęć „Lekarz”. Mając na uwadze powyższe brak jest możliwości bezspornego stwierdzenia, że są to zaświadczenia wydane przez lekarza rodzinnego.

Zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy⁴ wniosek o skierowanie do domu na pobyt dzienny lub całodobowy składa się do ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o skierowanie, dołączając zaświadczenie lekarskie, wydane przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa, o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osób niepełnosprawnych fizycznie, a także orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, o ile osoba takie posiada. W niniejszym przepisie prawa mowa jest, m.in. o zaświadczeniu lekarza rodzinnego, a nie o zaświadczeniu lekarza.

3. We wszystkich skontrolowanych sprawach dotyczących udzielenia pomocy w formie skierowania do udziału w zajęciach środowiskowego domu samopomocy osobom ubiegającym się o wsparcie po raz kolejny, przyznano pomoc w drodze decyzji administracyjnej po przesłaniu przez POW, m.in. wniosku/protokołu ustnego przyjęcia wniosku o pomoc, rodzinnego wywiadu środowiskowego część IV sporządzonego przez pracownika socjalnego POW oraz opinii zespołu wspierająco-aktywizującego. W ramach niniejszego postępowania, nie zachowano ścieżki określonej w § 7 ust. 3 rozporządzenia.

Przywołany przepis prawa stanowi, że w przypadku osoby ubiegającej się o skierowanie do domu prowadzonego przez właściwy ze względu na jej miejsce zamieszkania powiat lub inny podmiot na jego zlecenie, ośrodek pomocy społecznej gminy miejsca zamieszkania osoby przesyła do starosty powiatu dokumenty, o których mowa w ust. 1, wraz z rodzinnym wywiadem środowiskowym przeprowadzonym w tej sprawie. Tym samym, w świetle przywołanej normy prawa, wniosek o pomoc winien zostać złożony w ośrodku pomocy społecznej właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o skierowanie (a w przypadku złożenia wniosku w ŚDS przekazany zgodnie z ogólnymi zasadami kodeksu postępowania administracyjnego do właściwego ops), który wraz z określonymi dokumentami oraz wywiadem środowiskowym przeprowadzonym w tej sprawie winien zostać przekazany do PCPR. Ustawodawca nie określił w akcie wykonawczym do ustawy innej ścieżki dla osób korzystających ze wsparcia po raz kolejny zatem określony „tryb postępowania” wiąże organy administracji publicznej zarówno w sprawach osób korzystających ze wsparcia po raz pierwszy, jaki i po raz kolejny, z zastrzeżeniem treści § 7 ust. 8a rozporządzenia.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieterminowe załatwienie sprawy.
2. Wydanie decyzji administracyjnej dotyczącej skierowania osoby po raz pierwszy do środowiskowego domu samopomocy w oparciu o zaświadczenie nie wystawione przez lekarza rodzinnego.
3. Niewłaściwy tok postępowania administracyjnego w sprawach dotyczących udzielenia pomocy osobom ubiegającym się po raz kolejny o skierowanie do środowiskowego domu samopomocy.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanego zadania należy:

1. Sprawy załatwiać terminowo, bez zbędnej zwłoki. Sprawy wymagające postępowania wyjaśniającego rozpatrywać nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie

⁴ (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 249), dalej „rozporządzenie”

skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. O każdym niezakończonym sprawie w terminie, zawiadomić stronę, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin zakończenia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

Podstawa prawna: art. 35 § 1 i 3, art. 36 § 1 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Decyzje administracyjne dotyczące skierowania osoby po raz pierwszy do środowiskowego domu samopomocy wydawać, m.in. w oparciu o zaświadczenie lekarskie, wydane przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa, o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osób niepełnosprawnych fizycznie, a także orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, o ile osoba takie posiada.

Podstawa prawna: art. § 7 ust. 1 rozporządzenia.

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Decyzje administracyjne o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy, osobom ubiegającym się o pomoc po raz kolejny, wydawać z zachowaniem toku postępowania określonego w przepisie szczególnym.

Podstawa prawna: § 7 ust. 3 rozporządzenia.

Termin wykonania: na bieżąco.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Dyrektora jednostki kontrolowanej, drugi do Starosty Zgorzeleckiego, trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Ewa Oleniacz
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Starosta Zgorzelecki

2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Oddziału Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
[Podpis]
[Stempel]

